

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO ZAŠTITE OKOLIŠA
I ENERGETIKE

10000 Zagreb, Radnička cesta 80
Tel: 01/ 3717 111 fax: 01/ 3717 149

KLASA: UP/I-612-07/18-60/78
URBROJ: 517-05-2-2-19-4
Zagreb, 4. ožujka 2019.

Ministarstvo zaštite okoliša i energetike temeljem članka 30. stavka 5. vezano uz članak 29. stavak 1. Zakona o zaštiti prirode („Narodne novine“, br. 80/13, 15/18, 14/19), povodom zahtjeva nositelja zahvata tvrtke HRVATSKE CESTE d.o.o. iz Zagreba, Vončinina 3, zastupanog putem opunomoćenika tvrtke IPZ d.d. iz Zagreba, Prilaz baruna Filipovića 21, za Prethodnu ocjenu prihvatljivosti za ekološku mrežu za zahvat – Izgradnja dionice brze ceste DC12: Bjelovar - Virovitica - čvor Terezino Polje (DC5) na području Bjelovarsko-bilogorske i Virovitičko-podravске županije, nakon provedenog postupka, donosi

RJEŠENJE

- I. Za planirani zahvat - Izgradnja dionice brze ceste DC12: Bjelovar - Virovitica - čvor Terezino Polje (DC5) na području Bjelovarsko-bilogorske i Virovitičko-podravске županije, nositelja zahvata tvrtke HRVATSKE CESTE d.o.o. iz Zagreba, Vončinina 3, ne može se isključiti mogućnost značajnih negativnih utjecaja na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže te je obvezna provedba Glavne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu.
- II. Ovo Rješenje objavljuje se na internetskim stranicama Ministarstva.
- III. Ovo Rješenje izdaje se na rok od 4 godine.

O b r a z l o ž e n j e

Nositelj zahvata tvrtka HRVATSKE CESTE d.o.o. iz Zagreba, Vončinina 3, zastupan putem opunomoćenika tvrtke IPZ d.d. iz Zagreba, Prilaz baruna Filipovića 21, podnio je 4. prosinca 2018. godine Ministarstvu zaštite okoliša i energetike, Upravi za zaštitu prirode, zahtjev za provedbu postupka Prethodne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu za zahvat - Izgradnja dionice brze ceste DC12: Bjelovar - Virovitica - čvor Terezino Polje (DC5) na području Bjelovarsko-bilogorske i Virovitičko-podravске županije. U zahtjevu su sukladno odredbama članka 30. stavka 2. Zakona o zaštiti prirode dostavljeni svi podaci o nositelju zahvata i planiranom zahvatu.

Po zaprimljenom zahtjevu Ministarstvo je zatražilo (KLASA: UP/I-612-07/18-60/78, URBROJ: 517-05-2-2-18-2 od 14. prosinca 2018.) prethodno mišljenje Hrvatske agencije za okoliš i prirodu o mogućnosti značajnih negativnih utjecaja planiranog zahvata na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže. Prethodno mišljenje zaprimljeno je 21. veljače 2019. godine (KLASA: 612-07/18-26/962, URBROJ: 427-06-4-19-2) u kojem se navodi da se Prethodnom ocjenom ne može isključiti mogućnost značajnih negativnih utjecaja na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže te da je za planirani zahvat potrebno provesti Glavnu ocjenu.

U provedbi postupka ovo Ministarstvo razmotrilo je predmetni zahtjev, priloženu dokumentaciju, podatke o ekološkoj mreži (područja ekološke mreže, ciljne vrste i stanišne tipove) i prethodno mišljenje te utvrdilo sljedeće.

Planirana dionica brze ceste DC12: Bjelovar - Virovitica - čvor Terezino Polje (DC5) ukupne je duljine 57,31 km i prolazi područjem Bjelovarsko-bilogorske županije (32 km) i Virovitičko-podravske županije (25,4 km). U Bjelovarsko-bilogorskoj županiji prolazi područjem Grada Bjelovara, Općine Severin, Općine Nova Rača, Općine Velika Pisanica i Općine Veliki Grđevac, a u Virovitičko-podravskoj županiji područjem Grada Virovitice, Općine Špišić Bukovice i Općine Lukač. Od km 0+000 do km 25+000 te od km 40+500 do km 57+250 trasa brze ceste prolazi ravničarskim područjem i niveleta je položena tako da je većinom u niskom nasipu. Od km 25+000 do km 40+500 trasa brze ceste prolazi područjem Bilogore, gdje se zbog zahtjevnog terena nalaze veliki usjeci do 30 m dubine i potporni zidovi. U poprečnom presjeku, osim na području čvorišta, cesta bi se sastojala od voznog traka širine 7 m (2x3,5 m), rubnog traka širine 0,5 m, razdjelnog pojasa širine 3 m, bankine širine 3 m te berme širine 4 m. Zahvatom je planirana i izgradnja 15 prijelaza, 9 prolaza, 13 mostova i 6 vijadukata. Prolazi za životinje planirani su u sklopu većine navedenih objekata. Budući da će zahvatom doći do presijecanja postojećih poljskih i šumskih putova, planirana je izgradnja i 40 km pristupnih poljskih putova s izvedbom kolničke konstrukcije od drobljenog kamenog materijala. Nakon završetka radova razdjelni pojas, bankine i pokosi ozelenili bi se auhthtonim vrstama biljaka.

Prema Uredbi o ekološkoj mreži („Narodne novine“, br. 124/13, 105/15) lokacija zahvata nalazi se djelomično unutar područja ekološke mreže – Područje očuvanja značajno za vrste i stanišne tipove (POVS) HR2001281 Bilogora i Područje očuvanja značajno za ptice (POP) HR1000009 Ribnjaci uz Česmu i HR1000008 Bilogora i Kalničko gorje.

Planirana brza cesta u početnom dijelu trase prolazi kroz POP HR1000009 Ribnjaci uz Česmu u duljini od oko 2,5 km, na udaljenosti oko 200 do 400 m od postojeće prometnice koju prati granica predmetnog područja. Prema Karti prirodnih i poluprirodnih ne-šumskih kopnenih i slatkovodnih staništa Republike Hrvatske, navedeni dio trase obuhvaća mozaik stanišnih tipova C.2.3.2./I.2.1./E. Mezofilne livade košanice Srednje Europe/Mozaici kultiviranih površina/Šume. Trasa planirane ceste uglavnom prolazi preko mezofilnih livada košanica te mozaika kultiviranih površina, koji predstavljaju staništa pogodna za ciljne vrste ptica ovog područja, kao što su roda (*Ciconia ciconia*), eja strjarica (*Circus cyaneus*), rusi svračak (*Lanius collurio*) i sivi svračak (*Lanius minor*). Središnji dio trase u duljini od oko 24 km prolazi sredinom POP HR1000008 Bilogora i Kalničko gorje i većinom obuhvaća mozaike stanišnih tipova E/C.2.3.2./I.2.1./D.2.1. Šume/Mezofilne livade košanice Srednje Europe/Mozaici kultiviranih površina/Pretplaninska klekovina. Navedena staništa predstavljaju pogodna staništa za sve ciljne vrste ptica ovog područja ekološke mreže. S obzirom na duljinu planirane prometnice i moguće značajne negativne utjecaje gubitka staništa za ciljne vrste ptica navedenih područja ekološke mreže, kao i na mogućnost značajnog negativnog utjecaja fragmentacije staništa, posebice na POP HR1000008 Bilogora i Kalničko gorje, ne može se isključiti mogućnost značajnog negativnog utjecaja na navedena područja ekološke mreže.

U sjeveroistočnom dijelu Bilogore brza cesta u duljini od oko 7 km prolazi i kroz POVS HR2001281 Bilogora. Na tom području ciljni stanišni tipovi su 91LO Ilirske hrastovo-grabove šume (*Erythronio-Carpinion*), 9130 Bukove šume (subasocijacija *Asperulo-Fagetum*) te 91E0* Aluvijalne šume (*Alno-Padion*, *Alnion incanae* i *Salicion albae*). Stanišni tip 91LO Ilirske hrastovo-grabove šume (*Erythronio-Carpinion*) na području POVS-a zauzimaju 22 ha površine. Planirana trasa brze ceste prolazi kroz ovaj ciljni stanišni tip u duljini od oko 420 m te bi uzevši u obzir radni pojas i širinu planirane ceste od oko 25 m, izgradnjom predmetnog zahvata došlo do trajnog gubitka od oko 5% ovog ciljnog stanišnog tipa. Stanišni tip 91E0* Aluvijalne šume (*Alno-Padion*, *Alnion incanae* i *Salicion albae*) na ovom području ekološke mreže zauzima 86 ha, a trasa planirane ceste prolazi rubno uz ovaj ciljni stanišni tip te će ovisno o širini radnog pojasa doći do potencijalnog gubitka ovog ciljnog stanišnog tipa. Ciljni stanišni tip 9130 Bukove šume (subasocijacija *Asperulo-Fagetum*) zauzima oko 5.017 ha na POVS HR2001281 Bilogora. Planirana trasa prolazi ovim ciljnim stanišnim tipom u duljini od oko 2,1 km te bi uzevši u obzir širinu radnog pojasa i planirane ceste od oko 25 m,

došlo do trajnog gubitka od oko 0,1% ovog stanišnog tipa. S obzirom na navedeno, ne može se isključiti mogućnost značajnog negativnog utjecaja na ciljni stanišni tip 91LO Ilirske hrastovo-grabove šume (*Erythronio-Carpinion*).

Ciljne vrste POVS HR2001281 Bilogora su žuti mukač (*Bombina variegata*) i danja medonjica (*Euplagia quadripunctaria*). Trasa predmetne prometnice prolazi duljinom od oko 7 km kroz navedeno područje. S obzirom na moguću značajan negativan utjecaj vezano uz gubitak staništa za ove vrste ne može se isključiti mogućnost značajnog negativnog utjecaja na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže POVS HR2001281 Bilogora.

Slijedom iznijetog u provedenom postupku Prethodne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu, analizom mogućih značajnih utjecaja planiranog zahvata na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže, ocijenjeno je da se za planirani zahvat zbog obuhvata i karakteristika zahvata, odnosno potencijalno značajnog kumulativnog utjecaja, ne može isključiti mogućnost značajnih negativnih utjecaja na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže te je stoga riješeno kao u izreci. Sukladno navedenom za planirani zahvat obvezna je provedba postupka Glavne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu.

U Glavnoj ocjeni potrebno je sagledati utjecaje na gubitak svih ciljnih stanišnih tipova i staništa povoljnih za ciljne vrste ovisno o utvrđenoj širini planirane prometnice i radnog pojasa. Potrebno je sagledati i kumulativni utjecaj planirane brze ceste s drugim već postojećim prometnicama, kao i ostalim planiranim i izvedenim zahvatima. Planirani objekti koji bi ujedno služili i kao prolazi za životinje trebaju se projektirati na način kako bi bili funkcionalni za vrste koje će ih koristiti.

S obzirom na već sada prepoznate moguće značajne negativne utjecaje uslijed fragmentacije i gubitka staništa za ciljne vrste, potencijalnog stradavanja ciljnih vrsta, kao i gubitka ciljnih stanišnih tipova, predlaže se sagledavanje alternativnih trasa brze ceste, odnosno izmještanje trase izvan područja ekološke mreže kako bi se izbjegli mogući značajni negativni utjecaji.

U slučajevima kada ne postoje adekvatni recentni terenski podaci, sukladno metodologiji koja se navodi u Priručniku za ocjenu prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu (OPEM) izrađenom u okviru „*Twinning Light*” projekta EU HR/2011/IB/EN/02 TWL „Jačanje stručnih znanja i tehničkih kapaciteta svih relevantnih ustanova za Ocjenu prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu (OPEM)”, prilikom izrade Glavne ocjene potrebno je napraviti terenska istraživanja populacija ciljnih vrsta i stanišnih tipova područja ekološke mreže na lokaciji zahvata i šire, ovisno o tipu zahvata, koji potencijalno mogu biti utjecani zahvatom. Broj dana i razdoblje istraživanja potrebno je prilagoditi biologiji i ekologiji ciljnih vrsta, odnosno karakteristikama ciljnog stanišnog tipa, te veličini i tipu zahvata i strukturi područja istraživanja. Navedeni priručnik dostupan je na mrežnim stranicama Ministarstva zaštite okoliše i energetike (<http://www.haop.hr/hr/tematska-podrucja/odrzivo-koristenje-prirodnih-dobara-iekoloska-mreza/ekoloska-mreza/ocjena-8>). Za izradu Glavne ocjene preporučuje se uporaba metodološkog pristupa navedenog u ovom Priručniku, kao i uporaba stručnih smjernica za prometnu infrastrukturu izrađenih u okviru „*Twinning Light*” projekta EU HR/2011/IB/EN/02 TWL „Jačanje stručnih znanja i tehničkih kapaciteta svih relevantnih ustanova za Ocjenu prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu (OPEM)” koje su također dostupne na mrežnim stranicama Ministarstva zaštite okoliša i energetike (<http://www.haop.hr/hr/publikacije/strucne-smjerniceprometna-infrastruktura>).

U skladu s odredbom članka 27. stavka 2. Zakona o zaštiti prirode, za zahvate za koje je posebnim propisom kojim se uređuje zaštita okoliša određena obveza procjene utjecaja na okoliš, Prethodna ocjena obavlja se prije pokretanja postupka procjene utjecaja zahvata na okoliš.

Člankom 29. stavkom 1. Zakona o zaštiti prirode propisano je da Ministarstvo provodi Prethodnu ocjenu za zahvate za koje središnje tijelo državne uprave nadležno za zaštitu okoliša provodi postupak procjene utjecaja na okoliš ili postupak ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš prema posebnom propisu kojim se uređuje zaštita okoliša i za zahvate čiji se obuhvat nalazi na području dvije ili više jedinica područne (regionalne) samouprave i/ili Grada Zagreba.

Nadalje člankom 30. stavkom 5. Zakona o zaštiti prirode propisano je da ako nadležno tijelo ne može isključiti mogućnost značajnih negativnih utjecaja zahvata na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže, donosi rješenje da je za zahvat obvezna provedba Glavne ocjene, stoga je riješeno kao u izreci.

U skladu s odredbama članka 44. stavka 2. Zakona o zaštiti prirode ovo Rješenje dostavlja se inspekciji zaštite prirode.

Također ovo Rješenje objavljuje se na mrežnoj stranici Ministarstva, a u skladu s odredbama članka 44. stavka 3. Zakona o zaštiti prirode.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

Ovo je Rješenje izvršno u upravnom postupku te se protiv njega ne može izjaviti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred upravnim sudom na području kojeg tužitelj ima prebivalište, odnosno sjedište. Upravni spor pokreće se tužbom koja se podnosi u roku od 30 dana od dana dostave ovog Rješenja. Tužba se predaje nadležnom upravnom sudu neposredno u pisanom obliku, usmeno na zapisnik ili se šalje poštom, odnosno dostavlja elektronički.

DOSTAVITI:

1. IPZ d.d., Prilaz baruna Filipovića 21, 10 000 Zagreb (R s povratnicom),
2. Hrvatske ceste d.o.o., Vončinina 3, 10 000 Zagreb (R s povratnicom),
3. MZOE, Uprava za inspekcijske poslove, Sektor inspekcijskog nadzora zaštite prirode, ovdje,
4. U spis predmeta, ovdje.